

Het onderzoek naar school- en leerbaarheid

Inhoud

De procedure:

Wanneer zet ik een scholingsonderzoek in?

De aanmelding

De nabespreking

Soorten testen

De inhoud van de verschillende testonderdelen:

- Denkstijltest
- Investeringsmeter
- Waardemeter
- Professiometer
- Mentale balans

Het onderzoek naar school- en leerbaarheid

Wanneer zet ik een scholingsonderzoek in?

Als onderdeel van de verplichte zoektermijn bij de aanvraag van een bijstandsuitkering kun je als consulent gebruik maken van een onderzoek naar school- en leerbaarheid, ook wel scholingsonderzoek genoemd.

In dit onderzoek staat het gedrag van een jongere centraal met als doel dat de jongere inzicht krijgt in het eigen gedrag. Door de regie te nemen, kan de jongere het beste uit zichzelf halen.

Er zijn verschillende situaties denkbaar waarin het scholingsonderzoek helderheid kan verschaffen, los van de gebruikelijke reden om de leerbaarheid te onderzoeken:

- De jongere kan niet meer naar school, maar weet ook niet welke werkrichting passend is.
- De jongere heeft meerdere kortdurende baantjes gehad en het lijkt iedere keer mis te lopen.
- Het contact met de jongere verloopt moeizaam.
- De jongere geeft blijk van een onrealistisch zelfbeeld.

De aanmelding

Een scholingsadvies kun je aanvragen via het 'aanvraagformulier scholingsadvies' (bijlage 1). Na aanmelding wordt de jongere uitgenodigd voor het vaste testmoment op de donderdagmiddag in het gemeentehuis. Het onderzoek bestaat uit 2 delen: een denkstijltest en een belevings-/interesseset. De testen staan klaar op de computer en kunnen in eigen tempo gemaakt worden, behalve de denkstijltest die een tijdslimiet kent.

De werkwijze tijdens corona wijkt af: de jongere wordt benaderd via Whatsapp en een uitnodigingsbrief om de test(en) thuis online te maken. De informatie wordt naar het emailadres van de jongere gestuurd met de benodigde uitleg. De jongere krijgt een week de tijd om de testen te maken.

Nadat de test gemaakt is, wordt er een afspraak met de jongere gemaakt voor de nabespreking. Dit kan online of tijdens een fysieke ontmoeting met de rmc-trajectbegeleider van startWijzer. Er wordt naar gestreefd om dit binnen een week af te ronden.

Je ontvangt een rapportage die zowel de testuitslagen omvat alsook de conclusie die getrokken wordt vanuit het gesprek met de jongere.

De nabespreking

De testresultaten worden met de jongere nabesproken. In dit gesprek worden onderwerpen verduidelijkt en kan de jongere nog informatie toevoegen over de beleving bij het maken van de test. De uitslag wordt gekoppeld aan de huidige situatie van de jongere en de mogelijkheden voor de toekomst.

Voor jou als consulent resulteert dit in een rapportage waarin 4 conclusies mogelijk zijn:

1. **Leerbaar:** de jongere is goed in staat om nog een opleiding te volgen. Er zijn geen belemmeringen.
2. **Leerbaar,** mits: de jongere zou nog een opleiding kunnen volgen, mits er aan een aantal voorwaarden voldaan is. Dit kan zijn op gebied van schulden, wonen, psychische hulp, etc.
3. **Niet leerbaar:** er zijn dusdanige belemmeringen die het volgen van een opleiding onmogelijk maken.
4. **De jongere is niet verschenen:** de jongere heeft zonder afmelding niet deelgenomen aan het onderzoek.

De rapportage bevat verder informatie vanuit de ProfessieMeter, welke keuzes de jongere zou willen maken op het gebied van scholing of werk. Het gedrag van de jongere wordt weergegeven vanuit 4 invalshoeken: wat het gedrag is als het goed gaat met de jongere, wat het gedrag is als het niet goed gaat, wat de jongere nog mag leren en wat de jongere graag wil. Daarnaast vermeldt de rapportage de uitslag van de denkstijltest (mits afgenomen). De scores kunnen variëren van benedengemiddeld, gemiddeld tot bovengemiddeld. Vanuit de nabespreking en de testuitslagen wordt een conclusie getrokken waarin aangegeven wordt of scholing op dit moment wenselijk en haalbaar is, welke terreinen mogelijk eerst aandacht vragen en op welke punten de jongere het best begeleiding kan krijgen. Ook de handvatten voor deze begeleiding worden aangereikt.

Soorten testen

Denkstijltest	Jongeren tot 27 jaar. Deze test wordt standaard ingezet naast de andere testen. Alleen voor jongeren die op hbo-niveau getest worden, biedt het geen meerwaarde en wordt het dan ook achterwege gelaten.
Educatiemeter	Jongeren tot 23 jaar.
Werkwijzer mbo	Jongeren van 23 tot 27 jaar, meer gericht op werkervaring.
Werkwijzer hbo	Jongeren tot 23 jaar met afgeronde opleiding mbo niveau 4.
Prowijzer	Jongeren vanuit het praktijkonderwijs of met beperkte concentratie.
NT2	Jongeren die Nederlands als 2 ^e taal hebben. Taalniveau A2 is gewenst.

De testen brengen onderstaande gebieden in kaart:

Deze gebieden staan altijd met elkaar in verbinding en beïnvloeden elkaar. Ook de omgeving heeft invloed op deze gebieden. Hierdoor is een uitslag op de test geen vaststaand en definitief gegeven, maar is het veranderlijk. Het gevolg is dat sommige onderdelen slechts een geldigheidsduur hebben van 3 maanden.

Iedere test is samengesteld uit een aantal testonderdelen, waarover verderop in dit document meer te lezen is.

Cognitieve capaciteiten: Denkstijlentest

De denkstijlentest wordt standaard afgenomen naast de Educatiemeter, Werkwijzer MBO, Prowijzer of NT2 test.

Deze test bestaat uit 5 onderdelen die ieder binnen 7 minuten afgerond moet worden. Het gebruik van een rekenmachine is niet toegestaan. De uitslag geeft informatie over:

- **Abstracte of associatieve informatieverwerking**

Associatieve informatieverwerking hangt vaak samen met denkkraft. Jongeren die hoog scoren op het verwerken van associatieve informatie zijn vaak meer rationeel ingesteld. Zij zijn gericht op het begrijpen van zaken, onderlinge verbanden te leggen, zaken te analyseren, te fantaseren of zich creatief te ontwikkelen.

- **Rekenkundige informatieverwerking**

Rekenkundige informatieverwerking hangt vaak samen met structuurkracht. Jongeren die hoog scoren op het verwerken van rekenkundige informatie zijn vaak meer beheersmatig ingesteld. Zij kunnen goed rekenen en berekenen, het hanteren van structuur, orde en regelmaat, het feitelijk onthouden en het streven naar controle en feitelijke zekerheid.

- **Verbale en taalkundige informatieverwerking**

Taalkundige informatieverwerking hangt vaak samen met wilskracht. Jongeren die hoog scoren op het verwerken van taalkundige informatie zijn vaak meer daadkrachtig en uitend ingesteld. Zij kunnen zich goed uiten, zich presenteren en communiceren en zij zijn vaak meer temperamentvol en actiegericht.

De snelheid en accuratesse waarmee mensen informatie verwerken, hangt voor een deel af van onze genen en hoe goed de verschillende hersengebieden zich in de adolescentie hebben kunnen ontwikkelen. Dat neemt niet weg dat we onszelf kunnen trainen om taken die een beroep doen op specifieke informatieverwerking sneller en beter uit te voeren. Oefening van deze specifieke informatieverwerking vereist uiteraard een specifieke aanpak, welke niet altijd aansluit bij onze persoonlijkheid of de mogelijkheden die door de omgeving geboden kunnen worden. Onze cognitieve capaciteiten bepalen ook hoe snel we verbanden leggen, nieuwe kennis tot ons nemen en hierdoor ook voor een deel ons gedrag. Onderprikkeling (of soms juist overprikkeling) van één of meerdere denkstijlen kan, vooral bij spanning en stress, leiden tot ongewenst gedrag. Doordat training in deze vaardigheden ontwikkeling mogelijk maakt, heeft de test een geldigheidsduur van 1 tot 5 jaar.

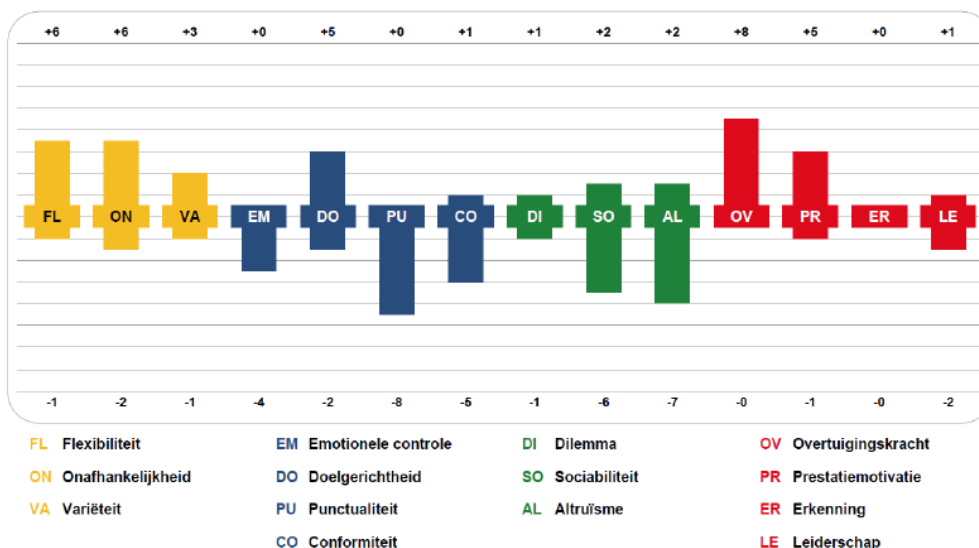
De inhoud van de verschillende testonderdelen

Cognitieve capaciteiten: de investeringsmeter

Keuze	Vanwege	Tegenpool
Liever wel: ● leuke dingen doen	omdat dat belangrijk is voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van ieder mens	school
● mezelf zijn	als je jezelf niet bent, wie ben je dan wel?	geen zelfrespect, meeloper, makkelijk beïnvloedbaar, onzeker
● lol en plezier	omdat leven geen leven is als je geen lol en plezier beleeft	gevangenschap, ruzie, geweld, haat, negativiteit, dictatuur
Liever niet: ● mijn zin krijgen	omdat ik niet mijn zin hoeft te krijgen om gelukkig en tevreden te zijn, als alles maar aan het einde goed is en iedereen gelukkig is.	anders dan hoe ik het me had ingebeeld, soms teleurstelling
● winnen	omdat winnen helemaal niet belangrijk is, het gaat om het collectieve plezier dat je met iedereen hebt beleefd.	degene die naar huis gaat met lege handen, maar wel lol had
● de beste zijn	het is leuk als je van iets de beste bent, maar waarom zou je überhaupt de beste moeten zijn van iets om blij en voldaan te zijn?	onbelangrijk zijn, als laatste gekozen worden
Neutraal: ● opruimen en alles netjes houden	als je je goed wilt concentreren en rust in je hoofd wilt hebben, is een goed opgeruimde omgeving al 50% van de oplossing.	chaos, onoverzichtelijk, stress, negatief, ongezond leven
● eerlijk zijn	erg belangrijk, als je niet een eerlijk persoon bent word je nooit echt als volwaardig gezien en word je achtergelaten en vergeten.	bang zijn om de waarheid te vertellen, onbetrouwbaar zijn
● een goed gevoel	een teken dat je gelukkig en tevreden bent over iets of dat je ergens goede hoop voor hebt	onzeker zijn over iets, terughoudend en voorzichtig zijn

De investeringsmeter laat zien welke onderwerpen een jongere probeert te bereiken of juist wil vermijden. Dit testonderdeel maakt ook duidelijk of dit gedrag voortkomt uit intrinsieke motivatie (vanuit de jongere zelf) of vanuit aangeleerd gedrag. Doordat de test een behoorlijke mate van vrijheid geeft in beantwoording, geeft het een goed beeld van het begripsniveau van de jongere en de schriftelijke vaardigheden. Dit testonderdeel is 3 maanden geldig.

Persoonlijkheid: de waardemeter

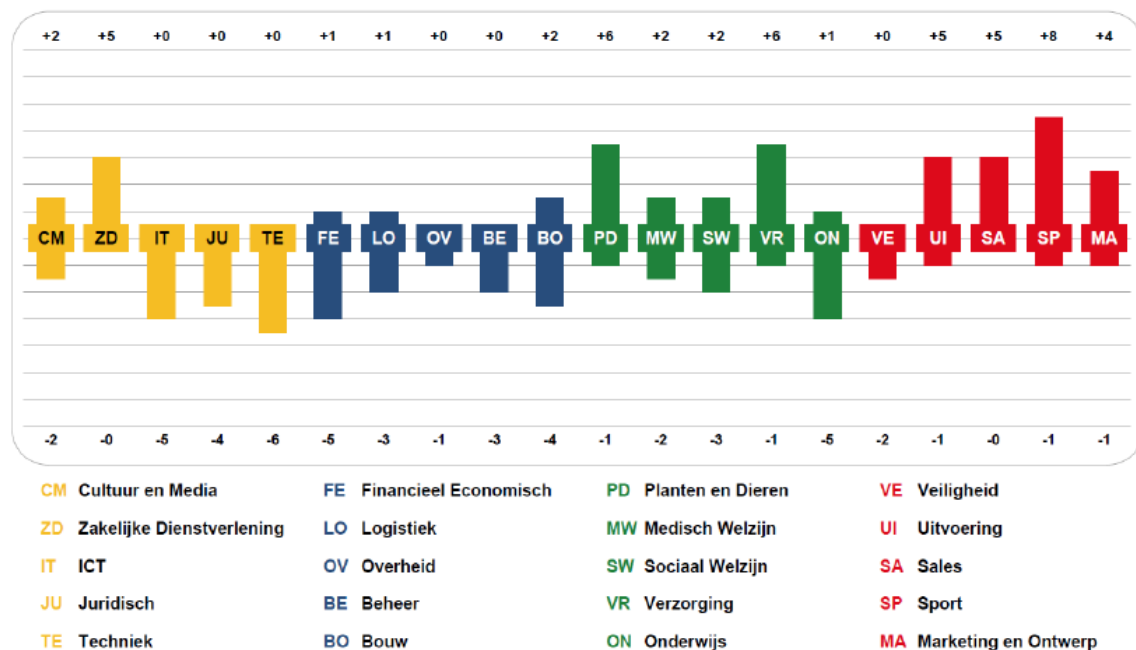

De WaardeMeter brengt de persoonlijkheid van de jongere in kaart. Het weerspiegelt wat iemand drijft, waar iemand blij van wordt en waar iemand energie van krijgt. Tegelijkertijd geeft het inzicht in wat iemand liever wil vermijden of nalaat te doen, waar iemand weerstand tegen ervaart en wat iemand juist energie kost. De WaardeMeter vertelt iets over "wie" de jongere is. Het gaat om primair gedrag, dus wat de jongere van nature geneigd is om te laten zien. Onder druk of in moeilijke omstandigheden is dit het gedrag wat zichtbaar is. De uitslag van de waardemeter is aan weinig verandering onderhevig en heeft daarom een geldigheidsduur van 5 jaar.

Aangeleerd gedrag: de ProfessieMeter

De ProfessieMeter brengt de studie -en beroepsinteresse van de jongere in kaart en geeft weer met welke activiteiten en beroepsgroepen de jongere affiniteit heeft, of juist niet. Het weerspiegelt wat iemand interesseert en wat iemand leuk lijkt om te doen. Tegelijkertijd wordt ook inzicht gegeven in wat iemand juist helemaal niet interesseert en aan welke activiteiten de jongere eigenlijk 'niet moet denken'.

Met het in kaart brengen van de affiniteit van de jongere met activiteiten en beroepsgroepen, kan een betrouwbare indicatie worden gegeven van de studies en beroepen die aansluiten bij de interesse. Daarnaast wordt met de uitslag van de ProfessieMeter ook inzicht gegeven in de behoeften, omdat de interesse van de jongere vaak wordt gekleurd door zijn/haar persoonlijke behoeften. De test geeft niet weer of de jongere geschikt is voor het beroep, dit hangt van meer factoren af. Wel kan op grond van de uitslag een inschatting gemaakt worden hoe 'gelukkig' een jongere zal worden van de keuze en hoeveel energie het gaat kosten om in dit beroep te functioneren. De geldigheid is 1 jaar.

Mentale gesteldheid: de mentale balans

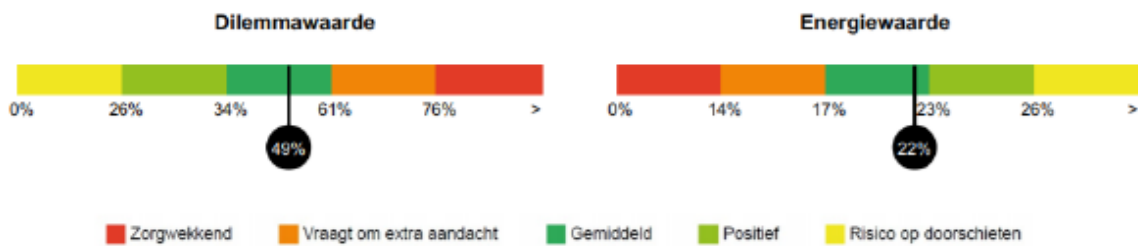
De mentale gesteldheid kan worden gezien als een balans, met draagkracht aan de ene kant en draaglast aan de andere kant. Onze draagkracht wordt onder andere gevormd door ons zelfvertrouwen, ervaringen, opvoeding en opleiding en vormt als het ware de bron waaruit we kunnen putten bij het vinden van succes en voldoening, het overwinnen van weerstand en

het verwerken van teleurstelling en tegenslag. De draaglast die we ervaren, komt voort uit onze zorgen en verplichtingen en kan ervoor zorgen dat we minder of nog nauwelijks in staat zijn om ons te ontwikkelen of om nieuwe uitdagingen aan te gaan

Draagkracht	Draaglast
Zelfbeeld	Teleurstellingen
Opvoeding en opleiding	Stress of spanning
Normen en waarden	Zorgen over de toekomst
Opgedane ervaringen	Verplichtingen, feitelijke of mentale
Energieniveau	Zorgtaken voor gezin, familie of vrienden

Dit testonderdeel laat de basis zien. Het is het fundament waarop de jongere staat en wanneer hierin onbalans is, zal ontwikkeling op de hogere gebieden belemmerd worden. De geldigheid is 3 maanden.

De uitslag wordt als volgt weergegeven:

Bovengenoemde testonderdelen maken deel uit van de Educatiemeter, de Werkwijzer en de ProWijzer. De NT2 is eenzelfde test, maar dan in eenvoudigere bewoordingen.

Bijlage 1. Aanmeldformulier Scholingsadvies

Aanmeldformulier Scholingsadvies

Mailen naar: startwijzer@smallingerland.nl

Onderwerp mail: Aanvraag Scholingsadvies naam gemeente + naam klant

Naam consultant en emailadres	
Datum aanmelding	
Naam klant	
Adres	
Postcode + woonplaats	
Geboortedatum	
BSN	
Telefoonnummer	
E-mail adres	
NT2	Ja/nee
Einddatum zoektermijn	
Schoolloopbaan	
Nadere informatie	

Correspondentie-adres:
Postbus 10.000
9200 HA Drachten

Gauke Boelensstraat 2
9203 RM Drachten
Telefoon (0512) 58 12 34

E-mail gemeente@smallingerland.nl
Internet www.smallingerland.nl
Telefax (0512) 58 14 89